

SPOR YAPAN VE YAPMAYAN ÖĞRENCİLERİN CİNSİYET DEĞİŞKENİNE GÖRE ÖFKE DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Nas KAZIM*, Temel VEYSEL**

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, spor yapan ve yapmayan üniversite öğrencilerinin sürekli öfke ve öfke ifade tarz düzeylerinin cinsiyete göre yordayıcılığını incelemektir. Araştırmanın modeli, nicel araştırma yöntemlerinden betimsel niteliktedir. Araştırmada 1983 yılında Spielbergen tarafından geliştirilen 1994 yılında Özer tarafından Türkçeye çevrilen “Sürekli Öfke ve Öfke İfade Tarzı Envanteri” kullanılmıştır. Bu amacın çözümlenmesinde çoklu varyans analizi (MANOVA) kullanılmıştır. Bu analiz bağımsız değişkenlerin (Spor Yapma ve Cinsiyet) bağımlı değişkenlerin (Sürekli Öfke, Öfke İçer, Dışa ve Kontrol) birlikteliği üzerindeki toplam ilişkisini görme fırsatı sağlamaktadır. Araştırma grubu 207 erkek ve 193 kadın (Yaş Ort.= 20,90±1,52) öğrenciden oluşmaktadır. Spor yapma durumu değişkenine göre 240 kişi spor yaptığını beyan ederken 160 kişi ise spor yapmadığını ifade etmiştir. Araştırma sonucuna göre öğrencilerin sürekli öfke ve öfke kontrol düzeyleri ortalamasının üzerinde iken öfke içer ve öfke dışa alt boyut düzeyleri ortalamasının altındadır. Spor yapma durumu değişkenine göre öfke alt boyutlarından öfke içer alt boyutunda ve öfke kontrol alt boyutunda farklılıklar bulunmuştur. Ayrıca cinsiyet değişkenine göre öfke alt boyutlarından öfke içer alt boyutunda ve öfke dışa alt boyutunda anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Öfke, Cinsiyet, Öğrenci

Jel Kod: L83

*Dr. Öğr. Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, kazimnas@kmu.edu.tr

**Dr. Öğr. Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, veyseltemel@kmu.edu.tr

KAYNAKÇA

1. Akgül, H., (2005), “Grupla psikolojik danışma ve rehberlik programları”, Ankara: Pegem Yayıncılık,
2. Balkaya, F., Şahin, N.H. (2003), “Çok Boyutlu Öfke Ölçeği”, Türk Psikiyatri Dergisi, 14(3):192-202, Ankara.
3. Berkowitz, L. (1990), “On the formation and regulation of anger and aggression: A cognitive-neoassociationistic analysis”, Am Psychol, 45:494-503.
4. Biaggio, M.K. (1989), “Sex differences in behavioral reactions to provocation of anger”, Psychol Rep, 64:23-26.
5. Borg, W.R., Gall, M. (1989), “Educational research: An introduction”, New York: Longmen.
6. Budak, S., (2003), “Psikoloji sözlüğü”, Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
7. Dunn, J. G. H., Gotwals, J., Dunn, J. C., Syrotuik, D. G. (2006), “Examining the relationship between perfectionism and trait anger in competitive sport”, International Journal of Sport and Exercise Psychology, 4(1), 7-24.
8. Gültekin, F., (2008), “Saldırganlık ve öfkeyi azaltma programının ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin saldırganlık ve öfke düzeyleri üzerindeki etkisi”, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
9. Karasar, N. (1995), “Bilimsel araştırma yöntemi” (7. Basım), Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık.
10. Kassinove, H., Sukhodolsky, D.G. (1995), “Anger disorders: basic science and practice issues”, Anger Disorders: Definition, Diagnosis and Treatment. Kassinove H (Ed.), Washington.
11. Köknel, Ö., (1999), “Kişilik: kaygıdan mutluluğa”, İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
12. Özer, A. K. (1994), “Sürekli öfke ve öfke ifade tarzı ölçekleri ön çalışması”, Türk Psikoloji Dergisi, 9 (31) 25– 35.
13. Savaşır, I., Şahin, N. H. (1997), “Bilişsel ve davranışçı terapilerde değerlendirme: Sık kullanılan ölçekler”, Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
14. Soykan, Ç., (2003), “Öfke ve öfke yönetimi”, Kriz Dergisi, 11(2), 19-27.
15. Telman, N., Ünsal, P. (2005), “İnsan İlişkilerinde İletişim”, Epsilon, İstanbul.
16. Temel, V., (2015), “Beden eğitimi öğretmenlerinin, problem çözme becerileri, karar verme stilleri ve öfke tarzları”, Doktora Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
17. Yıldız, M., (2008), “Farklı liglerde yer alan futbolcuların kişilik tipleri ile sürekli öfke-öfke ifade tarzlarının incelenmesi”, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.